

Vård och omsorgsförvaltningen

Godkänd	Löpnr	Dokumentklass Rutin	Version 1.1	Sida 1(4)
Författare Sabia Broo, Maria Lundberg och Karl-Johan Olovsson			Datum: 2023 06 12	Datum revidering:
Sakgranskar MAR, MAS, Verksamhetsstrategier				

Rutin skyddsåtgärder

Syfte

Klargöra arbetssätt kring skyddsåtgärder som ska bygga på respekt, självbestämmande och integritet samt tillgodose vård- och omsorgstagarens säkerhet.

Mål

Målet gällande skyddsåtgärder inom Sundsvalls kommun är att:

- Säkerställa att alla vård- och omsorgstagare får samma rättighet till bedömning av insatser.
- Att ha ett gemensamt förhållningsätt gällande skyddsåtgärder.
- Att skapa tydlighet för att ha en verksamhet utan tvångs- och begränsningsåtgärder.

Arbetsgången

Följande arbetsgång vid prövning om skyddsåtgärder ska tillämpas.

1. *Initiera behov av utredning*

All personal som på något sätt är delaktiga kring vård- och omsorgstagaren kan initiera behov av utredning gällande skyddsåtgärder. Detta genom att kalla till ett tvärprofessionellt samverkansmöte med en tydlig problembeskrivning.

2. *Tvärprofessionellt teammöte*

Alla i teamet träffas för en första kartläggning kring vård- och omsorgstagarens behov. Teamet kan bestå av arbetsterapeut, enhetschef, fysioterapeut, baspersonal (förslagsvis kontaktpersonal) och sjuksköterska. Problemformuleringen ska tydligt framgå. Kartläggning utförs gällande vård- och omsorgstagarens förmågor, färdigheter och svårigheter. Inventering av tidigare utprovade insatser samt alternativa lösningar utförs. En etisk diskussion ska ingå. Bilaga 1 checklista finns som stöd för underlag.

I dokumentationen från det tvärprofessionella teammötet ska följande punkter framkomma:

- Vilka som deltagit under mötet.
- Vård- och omsorgstagarens delaktighet.
- Vilka som gör vilken bedömning.
- Datum för nästa teammöte när professionsspecifika bedömningar är gjorda.

3. Utredning

Utifrån det som kommit fram från det tvärprofessionella teammötet ska varje profession som ska göra en fördjupad bedömning utföra den.

Inför kommande tvärprofessionellt teammöte ska varje profession sammanställa resultatet av sin bedömning.

4. Tvärprofessionellt teammöte

Mötets syfte är att sammanställa och diskutera kring de professionsspecifika bedömningarna. Förslag tas fram på interventioner som ska prövas. För att HSL-skyddsåtgärd ska kunna vara aktuellt behöver minst två stycken olika legitimerade professioner delta i bedömningen. Gällande SoL/LSS skyddsåtgärd ska det vara minst två olika professioner i bedömningen för att kunna ta beslut.

När inventering av alternativa lösningar till skyddsåtgärder uttömts skall riskanalys utföras, se bilaga 2 och 3. Riskanalys görs gentemot den skyddsåtgärd som anses vara aktuell. Skyddsåtgärder där risken skattas till 8 eller mer får inte genomföras. Skyddsåtgärder som skattas till mellan 1-6 kan provas.

Skyddsåtgärder inom HSL

Typ av skyddsåtgärd	Förslag på professioner för bedömning/beslut utifrån teambedömning	Ansvarig (Förskrivningsrätt/ HSL ordination, beställning)	Förslag på professioner för uppföljning
Brickbord, Låg säng, Rullstol som den enskilde inte kan manövrera själv, Tvärså till hygienstol	Arbetsterapeut, Fysioterapeut, Sjuksköterska	Arbetsterapeut, Fysioterapeut, Sjuksköterska	Arbetsterapeut, Fysioterapeut, Sjuksköterska Var 3:e månad eller tidigare vid behov.
Sänggrind	Arbetsterapeut, Fysioterapeut, Sjuksköterska	Arbetsterapeut, Fysioterapeut, Sjuksköterska	Arbetsterapeut, Fysioterapeut, Sjuksköterska Var 3:e månad eller tidigare vid behov.
Extra tillsyn eller ständigt närvarande personal (SNP)	Enhetschef, Sjuksköterska	Enhetschef, Sjuksköterska	Teamuppföljning som leds av enhetschef och sjuksköterska (se rutin på personalwebben)

Skyddsåtgärder inom SoL/LSS

Typ av skyddsåtgärd	Förslag på professioner för bedömning/beslut utifrån teambedömning	Ansvarig (Förskrivningsrätt/ HSL ordination, beställning)	Förslag på professioner för uppföljning
Grind till staket, Lås till och inom enhet (generell åtgärd)	Arbetsterapeut, Baspersonal, Enhetschef, Fysioterapeut, Sjuksköterska.	Enhetschef	Enhetschef tillsammans med teamet. Var 3:e månad eller tidigare vid behov.
Dörrlarm Larmmatta Rörelselarm	Arbetsterapeut, Baspersonal, Enhetschef, Fysioterapeut, Sjuksköterska	Arbetsterapeut, Enhetschef, Fysioterapeut, Sjuksköterska,	Enhetschef tillsammans med teamet. Var 3:e månad eller tidigare vid behov.
Hantering av lås på gemensamma kök, kylskåp eller skafferi m.m. (generell åtgärd).	Arbetsterapeut, Baspersonal, Enhetschef, Fysioterapeut, Sjuksköterska	Enhetschef	Enhetschef tillsammans med teamet. Var 3:e månad eller tidigare vid behov.
Hantering av inlåsning av personliga föremål, tex tändstickor, mat, cigaretter och alkohol.	Arbetsterapeut, Baspersonal, Enhetschef, Fysioterapeut, Sjuksköterska	Enhetschef	Enhetschef tillsammans med teamet. Var 3:e månad eller tidigare vid behov.

5. Dokumentation av utredning

Utredningen dokumenteras i verksamhetssystemet av den som beslutar om ordination, det vill säga i HSL-modulen av legitimerad personal och i SoL/LSS-modulen av enhetschef.

I dokumentationen ska det tydligt framgå:

- Bedömning av hur skyddsåtgärden påverkar självbestämmandet och integriteten för vård- och omsorgstagaren.
- Samtycke ska tydligt framgå, samt om det är konkluderat, presumtivt eller uttryckligt. Samtycke ska inhämtas vid varje tillfälle.
- Förslag på eventuell skyddsåtgärd med motivering om hur åtgärden stärker/stödjer säkerheten för vård- och omsorgstagaren utifrån riskanalys.
- I vilka situationer hur skyddsåtgärden ska genomföras samt en handlingsplan hur vi ska agera om vård- och omsorgstagaren inte samtycker till åtgärden längre.
- Vilka insatser behöver baspersonalen göra för att behålla rörelseförmågan hos vård- och omsorgstagaren.
- Om inte någon skyddsåtgärd är aktuell behöver annan lämplig intervention tydliggöras och beskrivas. Bilaga 1, 2 och 3 finns som stöd för underlag.
- Handlingsplan om hur åtgärder ska genomföras.

6. *HSL- ordination*

Vid skyddsåtgärder där HSL-ordination krävs, ska det tydligt framgå att baspersonalen tar kontakt med legitimerad personal om behov av skyddsåtgärd förändras.

Ordinerande HSL- personal ansvarar för att baspersonalen får en skriftlig instruktion med tillhörande signeringslista. Där ska det tydligt framgå vilket syfte skyddsåtgärden har och hur baspersonalen ska genomföra den. Tjänstgörande baspersonal ansvarar för att HSL- ordinationen sparas i vård- och omsorgstagarens omvårdnadspärm.

7. *Dokumentation i social journal*

Enhetschef ansvarar gällande att beslutet om skyddsåtgärder dokumenteras i den sociala journalen. Baspersonal (förslagsvis kontaktpersonal) ansvar för att en beskrivning av hur skyddsåtgärden ska tillämpas skrivs in i genomförandeplanen.

8. *Uppföljning*

Uppföljning av skyddsåtgärder ska ske minst var tredje månad av ordinerande personal samt vid förändrat behov. Uppföljning i ett tvärprofessionellt teammöte sker utifrån bedömt individuellt behov.

Mellan uppföljningstillfällena ansvarar baspersonal för att löpande följa upp vård- och omsorgstagarens samtycke till skyddsåtgärden.

9. *Dokumentation av uppföljning*

Resultatet av uppföljningen dokumenteras av ordinerande personal i HSL-journal. Om ändring av intervention skett ska enhetschef dokumentera det i social journal och baspersonal (förslagsvis kontaktpersonal) i genomförandeplanen.

10. *Bilagor*

Bilaga 1

Checklista

Bilaga 2

Risakanalys 1

Bilaga 3

Risakanalys 2